

Osnovni račun

Račun za Vas?

Impressum

Vlasnik medija i izdavač:

Savezno ministarstvo za socijalna pitanja, zdravlje,
brigu i zaštitu potrošača (BMSGPK)
Stubenring 1, A-1010 Beč
+43 1 711 00-0
sozialministerium.at

Mesto naklade i izrade: Beč

Naslovna strana: © istockphoto.com/Romolo Tavani

Dizajn i štampa: BMSGPK

Stanje: 2020

ISBN: 978-3-85010-636-8

Sva prava zadržana:

Nije dozvoljeno korišćenje (pa i delomično) bez pisane saglasnosti vlasnika medija. Ovo važi posebno za svaku vrstu umnožavanja, prevoda, mikro-snimanja, emitovanja na televiziji i radiju, kao i za obradu i memoriranje na elektronske medije, npr. na internet ili CD-Rom.

U slučaju citiranja u toku naučnog rada, kao izvor mora biti naveden „BMSGPK“, kao i naslov publikacije i godina izdavanja.

Imajte na umu da su sve informacije u ovoj publikaciji date bez garancije uprkos pažljivom uređivanju i da je isključena odgovornost BMSGPK i autora. Pravne konstrukcije predstavljaju neobavezujuće mišljenje autora i ni na koji način ne mogu predvideti sudsku praksu nezavisnih sudova.

Informacije za naručivanje: Možete ih besplatno dobiti preko Službe za brošure Ministarstva za socijalna pitanja na telefon broj +43 1 711 00-86 25 25 kao i pod www.sozialministerium.at/broschuerenservice.

Osnovni račun – račun za Vas?

Račun uz loše uslove ili nikakav račun? Za mnoge ljude u Austriji i drugim državama Evropske unije (EU) to je iz različitih razloga bilo deo života. To je donelo mnogima štetu. Morali su na primer da bankama plaćaju više za usluge. Zbog toga je Evropska unija donela Smernicu u kojoj je utvrđeno da: svi potrošači imaju pravo na bankovni račun. On se zove osnovni račun.

Austrijski osnovni račun u kratkim crtama

- Svi potrošači imaju pravo na osnovni račun.
- Osnovni račun pruža sve usluge kao i normalni bankovni račun.
ALI: osnovni račun ne sme da se prekorači!
- Cena osnovnog računa iznosi godišnje maksimalno 83,45 Evra.
Za socijalno ugrožene ili imovinski siromašnije ona iznosi samo 41,73 Evra.

Šta je osnovni račun?

Osnovni račun se razlikuje od normalnog bankatskog računa po sledećem:

1. Svi korisnici imaju pravo da po sopstvenom izboru otvore u nekoj od austrijskih banaka osnovni račun. U slučaju normalnog računa banka odlučuje o tome ko sme da otvori račun.
2. Kod osnovnog računa Zakon o obezbeđenju potrošača tačno utvrđuje:
 - Koje **usluge** obuhvata osnovni račun?
 - Koje **troškove** banka sme maksimalno da obračunava?Kod normalnog računa banka za svoje usluge može sama da odredi troškove.
3. **Osnovni račun se ne sme da prekorači.** Vi dakle ne smete da potrošite više para nego šta imate na računu. Kod normalnog računa banka sme da Vam dozvoli prekoračenje računa. To se naziva okvirno prekoračenje. U tom slučaju možete da podignete više novca nego što leži na Vašem računu. Okvirno prekoračenje međutim banka dozvoljava samo u slučaju kada dovoljno zarađujete. Samo na taj način bi mogli i da vratite novac za prekoračeni iznos.
4. Banka može **samo zbog važnih razloga da otkáže osnovni račun.** Normalni račun banka može da otkáže u svako doba bez obrazloženja. Između otkaza i prekida ugovora mora da postoji rok od najmanje dva meseca. Taj rok se naziva otkazni rok.
5. Kod osnovnog računa banka ima takozvanu **obavezu pomoći.** To znači: Banka mora da Vam **lično pomogne kod otvaranja i korišćenja računa.** Na taj način je obezbeđeno Vaše pravo i Vaše svrsishodno korišćenje računa. Kod normalnog računa banka ne mora lično da pomaže korisnika.

Zakonom o platnom računu potrošača (VZKG) regulisani su svi detalji osnovnog računa.

Ko ima pravo na osnovni račun?

Za osnovni račun treba da budu ispunjeni sledeći preduslovi:

1. Na osnovni račun imaju pravo samo **potrošači**. Oni ne mogu da otvore konto za trgovinu, samostalnu ili poljoprivrednu delatnost.
2. Potrošači **treba da imaju legitimno boravište u Evropskoj uniji**.
3. Pravo na osnovni račun imaju dakle svi državljani zemalja članica Evropske unije. Pravo na osnovni račun imaju takođe i pripadnici država koje se nalaze izvan Evropske unije s pravom boravka u nekoj od zemalja Evropske unije.

Pravo boravka imaju na primer:

- rednici
- članovi porodice
- studenti
- tražioci azila
- takozvani tolerisani

Ukoliko već posedujete račun kod austrijske banke onda banka otvaranje osnovnog računa može da zabrani, sve dok ne otkazete taj već postojeći račun. Međutim u tom slučaju od banke možete da tražite da banka za Vas otkáže stari račun i obavi promenu računa. Osnovni račun možete da otvorite ili kod Vaše dosadašnje banke ili kod neke druge banke

Koje usluge osnovni račun mora da pruži?

Osnovno račun mora osim prekoračenja da sadrži **sve važne usluge plaćanja**. To su:

1. Podizanje gotovinskog novca na šalteru i na bankomatima
2. Uplate na račun
3. Doznake i trajni nalozi na šalterima, terminalima i preko online sistema banke
4. Terećenja (naplate)
5. Bezgotovinska plaćanja pomoću kartica (na primer bankomat kartica) na POS-blagajnama i online.

Kreditne kartice ne spadaju u usluge osnovnog računa.

Zakon propisuje sledeća osnovna **načela**:

1. Potrošači mogu da koriste gore navedene usluge unutar ukupnog **Evropskog privrednog prostora (EWR)**. U EWR pripadaju sve zemlje članice Evropske unije kao i Norveška, Island i Lihtenštajn.
2. Potrošači mogu da koriste sve usluge **koliko često žele i bez dodatnih troškova**. Oni mogu da vrše po želji koliko žele doznačivanja, naplate, plaćanja karticom ili podizanje gotovine na šalterima ili na bankomatima. Za te usluge banka ne sme da povisi naknadu. Kod osnovnog računa nema ni troškova koje banka direktno traži kod podizanja novca sa bankomata.
3. Potrošači mogu **slobodno da biraju** hoće li za usluge da koriste **poslovne prostorije ili online-sisteme banke**. Čiste Online-Banke koje nemaju poslovne prostorije mogu da ponude naravno samo online usluge.

4. Banke se moraju prema vlasnicima osnovnog računa **odnositi jednako** kao i prema onima sa normalnim računima. One moraju svim potrošačima davati **iste servisne ponude i mogućnosti komunikacije**. Na kartici ili po broju osnovnog računa ne sme niko da vidi da se radi o osnovnom računu. Banci je vlastita oznaka izričito zabranjena!

Koliko može da košta osnovni račun godišnje?

Banka sme za osnovni račun da obračuna godišnje iznos od najviše **83,45 Evra**. **Socijalno ugroženi ili oni ekonomski slabijeg imovnog stanja** plaćaju za osnovni račun maksimalno **41,73 Evra godišnje**.

U tom su iznosu sadržane **sve usluge korišćenja i prateće usluge**. Ako platite taj godišnji iznos, nemate dakle nikakvih dodatnih troškova.

Koje grupe imaju pravo na povoljniju naknadu za vođenje računa?

Ministar za zaštitu potrošača je utvrdio, ko ima pravo na **povoljniju naknadu** od najviše 41,73 Evra godišnje. Najvažnije grupe su:

- osobe sa pravom na dobijanje novčanih sredstva za **minimalno namirivanje potreba za život**
- osobe sa **minimalnom penzijom**
- osobe čiji je prihod (plata, penzija, naknada za nezaposlene, pomoć u kriznom stanju, naknade za naučnike) ispod **egzistencijalnog minimuma**
- studenti, koji primaju **pomoć za studije**
- osobe, koje su pogođene merama za **regulisanje duga**
- osobe, koje su **oslobođene plaćanja naknade za radio ili televiziju ili pak primaju dodatak za telefon**
- **beskućnici**
- **tražioci azila** ili oni kojima je odbijen azil, a koje država ne može da vrati u njihovu zemlju (takozvani **tolerisani**)
- osobe uporedivo slabijeg socijalnog i ekonomskog stanja iz **drugih država Evropske unije**

U kojim slučajevima banka može da otkáže osnovni račun?

Ako imate osnovni račun, banka Vam može da otkáže račun samo u sledećim slučajevima:

1. **Ako odbijate** zakonom propisane **promene ugovornih uslova**.
O toj promeni banka mora da Vas obavesti najmanje dva meseca ranije. Možete da se informišete kod savetnika za potrošače da li je najavljena promena u skladu sa zakonom.
2. Ako otvorite **drugi platni račun** kod neke austrijske banke.
3. Ako kod otvaranja računa **niste** uprkos pitanju **rekli**, da već imate **drugi platni račun** u Austriji.
4. Ako osnovni račun **niste koristili** u poslednjih **24 meseca**.
5. Ako namerno koristite osnovni račun **za nezakonite svrhe**. U to spada na primer pranje novca, finansijske prevare, finansiranje terorizma.
6. Nemate više **zakonski boravak u Evropskoj uniji**.
7. Ako ste ponovno koristili osnovno konto za **preduzetničke svrhe**.
8. Ako ste optuženi za **namerno počinjeno krivično delo**, čime ste oštetili banku i njene saradnike.

U slučajevima broj 3. i broj 5. banka **može smesta da otkáže osnovni račun**. U svim drugim slučajevima banka mora da se pridržava otkaznog roka od najmanje **dva meseca**.

Što da se učini ako banka odbije da otvori osnovni račun ili ako otkáže osnovni račun?

Ako banka odbije otvaranje osnovnog računa ili ako ga otkáže, banka mora **pismeno** da obavesti o tome korisnika **te da navede tačne razloge za to.**

Ako to odbijanje ili otkazivanje smatrate neopravdanim, možete da poduzmete sledeće:

1. Možete da uložite **žalbu** kod **Službe za kontrolu finansijskog tržišta** (FMA) ili kod **Službe za arbitražu FIN-NET**. Podatke o kontaktima naći ćete na kraju foldera. Obe mogućnosti na žalbu za potrošače su besplatne. Posebno efikasna je žalba koja se uloži kod FMA. Zato, pošto FMA kod opravdane žalbe može da izrekne banci upravnu kaznu.
2. Možete da se žalite **Udruženju za informisanje potrošača (VKI), Radničkoj komori (AK)** ili **Saveznom ministarstvu za socijalna pitanja, zdravlje, brigu i zaštitu potrošača** (Mail: thomas.haghofer@sozialministerium.at ili beate.blaschek@sozialministerium.at; Tel: +43 711 00-86 25 16 ili -86 25 01). Ako se banka više puta ogreši o zakone VKI i AK mogu da sastave zajedničku tužbu protiv banke.
3. Možete **sudskim putem** da podignete tužbu protiv banke.. Ako dođe do postupka, možete da zatražite pomoć u postupku. Međutim, najbolje bi bilo da se prethodno informišete kod gore navedenih organizacija.

Važne adrese

Služba za nadzor finansijskog tržišta, FMA

Otto-Wagner-Platz 5, 1090 Beč

Tel: +43 1 249 590

www.fma.gv.at

FIN-NET Služba za arbitražu

Wiedner Hauptstraße 63, 1045 Beč

Tel: +43 1 505 42 98

www.bankenschlichtung.at

Udruženje za informisanje potrošača, VKI

Mariahilfer Straße 81, 1060 Beč

Tel: +43 1 588 770

www.vki.at

Radnička komora Beč, AK

Prinz Eugen Straße 20–22, 1040 Beč

Tel: +43 1 501 650

www.arbeiterkammer.at

Radnička komora u Saveznim pokrajinama,
vidi www.arbeiterkammer.at/ueberuns/kontakt

Savezno ministarstvo za socijalna pitanja, zdravlje, brigu i zaštitu potrošača

Serviz za građanke i građane

Stubenring 1, 1010 Beč

Tel: 0800 201 611

www.konsumentenfragen.at